

Εκπαιδευτικό υλικό για την επανάσταση του 1821

Μια ματιά στο υλικό...

Παραδείγματα από τα αρχεία διαφανειών

1 **25 Μαρτίου 1821**
«Ο όρκος στην Αγία Λαύρα» του Θεόδωρου Βρυζάκη

2 **11 Απριλίου 1821**
Σπελαιώτικο ρεσάλτο στη Μίλο

3 **8 Μαΐου 1821**
Η μάχη στο Χάνι της Γραβιάς

4 **12-13 Μαΐου 1821**
Η Μάχη του Βαλετισίου

5 **1 Σεπτεμβρίου 1821**
Η σφαγή της Σαμοθράκης, του Αυγουστάου Βονούν Γουασιέ και της «Το ολοκαύτωμα της Σαμοθράκης»

6 **23 Σεπτεμβρίου 1821**
Η Άλωση της Τριπολιτσάς (η μάχη στο Λιάλα)

1 **1. Θεόδωρος Κολοκοτρώνης**
του Διονυσίου Τσιτσάνη

2 **2. Γεώργιος Καραϊσκάκης**
του Διονυσίου Τσιτσάνη

3 **3. Αθανάσιος Λαΐνας**
του Διονυσίου Τσιτσάνη

4 **4. Μάρκος Μουσούρης**

5 **5. Θεόδωρος Αϊερίτσας**
του Διονυσίου Τσιτσάνη

6 **6. Μανιά Μπαρδινάτος**
του Ασημά Φηριού.

7 **7. Λεωνορίνα Μεσογερμάνου**

8 **8. Ανδρέας Μπουζής**
του Διονυσίου Τσιτσάνη

9 **9. Κωνσταντίνος Κανάρης**
του Διονυσίου Τσιτσάνη

10 **10. Πετριλίδης**
Γρηγόρης ο δίκαιος του Διονυσίου Τσιτσάνη

11 **11. Πετριλίδης Μεσογερμάνου**
του Ασημά Φηριού.

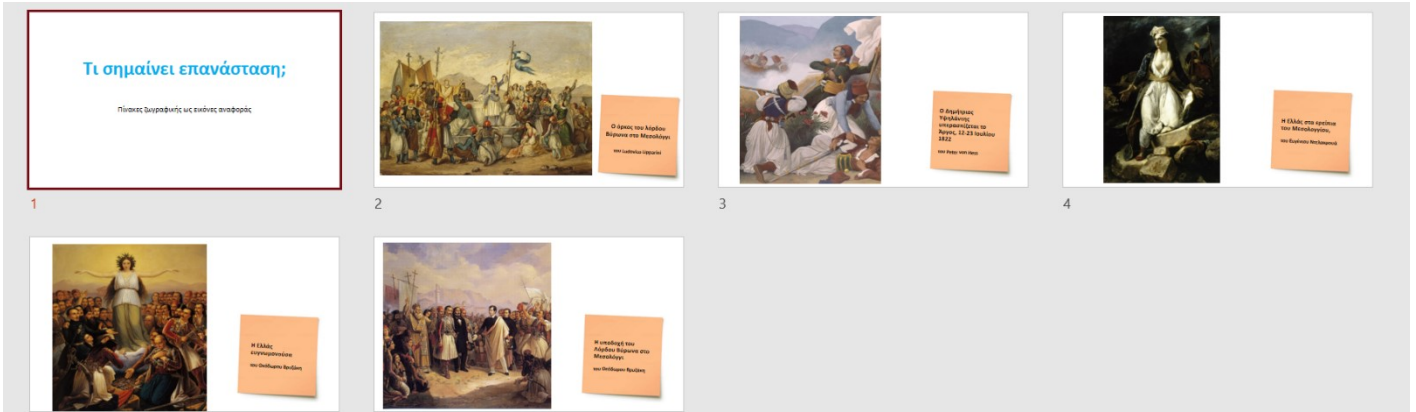
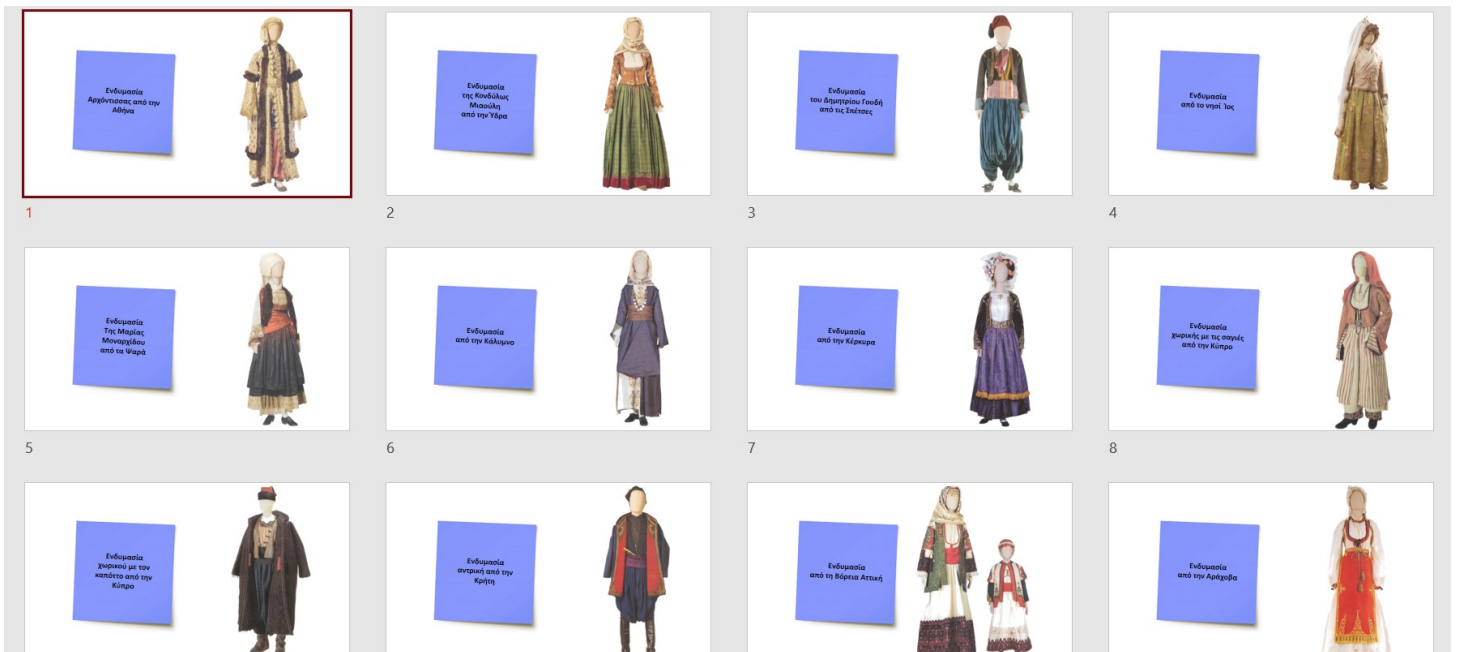
12 **12. Νικόλαος Σαρακοτσάνης Ξυνογιάννης**
του Κώλη Κρατινάκη.

1 **Η ναυμαχία στο Ναυαρίνο**

2 **Η ναυμαχία του Ναυαρίνου**
του Λούη Αρμπαρτζιάνη

3 **Η Ναυμαχία του Ναυαρίνου**
του Ούλου Αρμπαρτζιάνη

4 **Η Μάχη στο Ναυαρίνο**
του Ούλου Αρμπαρτζιάνη

Παραδείγματα από αρχεία πληροφοριών

Η Ναυμαχία στο Ναυαρίνο με λόγια λίγα και απλά...

Στα πολύ παλιά χρόνια, στην δυτική ακτή της Πελοποννήσου, που τότε ανήκε στην Τουρκία, υπήρχε ένα λιμάνι που το ονόμαζαν **Ναυαρίνο**. Ήταν πολύ σπουδαίο λιμάνι εκείνα τα χρόνια, γιατί από εκεί έφταναν καράβια για άλλες περιοχές, όπως η Γαλλία, η Βρετανία, η Αίγυπτος. Κι ακόμα πλοία από όλο τον κόσμο έφταναν εκεί για να αγοράσουν και να πουλήσουν τα προϊόντα τους.

Τον Μάρτιο του 1821 οι Έλληνες έκαναν επανάσταση για να γίνουν μια ελεύθερη χώρα. Οι αρχηγοί άλλων χωρών φοβήθηκαν μήπως με την επανάσταση των Ελλήνων και τον πόλεμο που θα έκαναν οι Έλληνες με τους Τούρκους, χάσουν την ευκαιρία να πηγαίνουν σε αυτό το λιμάνι. Έστειλαν λοιπόν γρήγορα από τη Ρωσία πλοία να φυλάξουν την περιοχή.

Η Βρετανία και η Γαλλία ανησυχούσαν κι αυτές και έστειλαν με τη σειρά τους δικούς τους απεσταλμένους. Η Γαλλία κατάφερε να πάρει με το μέρος της τη Ρωσία.

Έτσι οι **τρεις αρχηγοί**, ο ναύαρχος Έντουαρντ Κόδριγκτον του Βρετανικού ναυτικού, ο υποναύαρχος Δεριγνύ από τη Γαλλία και ο υποναύαρχος Λογγίνος Χέυδεν της Ρωσίας, την 18^η Οκτωβρίου αποφάσισαν πως δεν πρέπει πια να μείνουν με σταυρωμένα τα χέρια. Συμφώνησαν πως ο **Σιπραήμ**, ο **αρχηγός του τουρκικού στόλου**, δηλαδή των τουρκικών καραβιών, παραβιάζει τις συμφωνίες που είχαν κάνει τα προηγούμενα χρόνια. Απαίτησαν από αυτόν να απομακρύνει τα πλοία του και να τα στείλει στην Αίγυπτο ή στην Κωνσταντινούπολη, αλλιώς είχαν ότι θα του επιτέθον.

Ο στόλος των τριών συμμαχών, Βρετανίας, Γαλλίας και Ρωσίας, μπήκε στο λιμάνι της Πύλου κι έλαβε θέσεις μάχης. Ο ναύαρχος Έντουαρντ Κόδριγκτον όταν βρισκόταν πάνω στο πλοίο του, «**Ασία**» εξοπλισμένο με 84 πυροβόλα, έλαβε ένα γράμμα που έλεγε:

«Ο Σιπραήμ δεν έχει δώσει την άδεια για να εισέλθει ο συμμαχικός στόλος στο λιμάνι»

Συμμαχικό στόλο εννοούσαν τα πλοία των τριών χωρών δηλαδή της Βρετανίας, της Γαλλίας και της Ρωσίας. Ο Κόδριγκτον αποφασισμένος απάντησε με νέο γράμμα:

«Δεν ήλθε για να λάβει διαταγές αλλά για να δώσει! Αν ριχτεί πυροβολισμός κατά του συμμαχικού στόλου θα καταστρέψω τον τουρκικό και δεν θα λησθώ εάν μου δοθεί αυτή η ευκαιρία!»

Καθώς περνούσαν οι μέρες έγιναν μικρές συμπλοκές ανάμεσα σε Αιγύπτιους και Βρετανούς, σε Τούρκους και Γάλλους. Ο Κόδριγκτον στέλνει τον Έλληνα ναυτικό Μιχαήλ να ζητήσει από τους Αιγύπτιους να παραμείνουν ουδέτεροι, δηλαδή να μην πάρουν το μέρος κανενός... Όταν ο Μιχαήλ επέστρεψε όμως στη βάρκα του δέχτηκε πυροβολισμό από το τουρκικό ναυτικό. Ο υποναύαρχος Δεριγνύ ζήτησε από την κοινή του Αιγυπτ Δυστυχώς δεν τον υπάκουσαν... Ο τουρκοαιγυπτιακός στόλος, δηλαδή τα πλοία άνοιξαν πυρ κατά των συμμαχικών πλοίων.

Και η ναυμαχία ξεκίνησε με τη συμμετοχή όλων των πλοίων! Τα πλοία των Τούρκων και των Αιγυπτίων ήταν περισσότερα και είχαν και την τρίγωνη φρουρίων του λιμανιού. Την κρίσιμη αυτή στιγμή της ναυμαχίας μπαίνει στ πλοία.

Αγωνιστές που πολεμούσαν είπαν στους δικούς τους ανθρώπους πως **«τα πλοία ή ξάρτια τους και οι ναυτές είχαν βγάλει τα πιστόλια τους και πολεμούσαν με αυτά»**. Μέχρι το απόγευμα εκείνης της ημέρας τα τουρκικά πλοία είχαν καταστραφεί κι Δεριγνύ τότε είπε:

«Δεν έχει υπάρξει μεγαλύτερη καταστροφή στόλου στην ιστορία.»

Οι σύμμαχοι απαίτησαν από τον Σιπραήμ, που είχε πάει στα βουνά της Μεσσηνίας **Σημαιο** σε όλα τα φρούρια του και τον απείλησαν πως αν ακουστεί έστω και ένας π κήρυξη του πολέμου εναντίον του. Οι Οθωμανοί δέχτηκαν και **πέγραψαν ανακωχή** Έντουαρντ Κόδριγκτον.

Έτσι τελείωσε η Ναυμαχία στο Ναυαρίνο. Οι Έλληνες και οι σύμμαχοί τους νίκησαν

Κάποτε, πριν πάρα πολλά χρόνια, οι **Οθωμανοί Τούρκοι**, ένας λαός από την Ανατολή, **έκαναν πόλεμο και κυριεύσαν πολλές περιοχές**.

Στις περιοχές αυτές ζούσαν πολλοί άλλοι λαοί, **ανάμεσά τους και Έλληνες**. Οι περιοχές αυτές τα προηγούμενα χρόνια ήταν μια μεγάλη δύναμη, που την ονομάζουμε Βυζαντινή Αυτοκρατορία.

Όταν αυτά τα μέρη τα κυριεύσαν οι Οθωμανοί έφτιαξαν τη δική τους αυτοκρατορία, την **οθωμανική αυτοκρατορία**.

Οι Οθωμανοί **δεν άφηναν ελεύθερους τους ανθρώπους που ζούσαν μέσα στην αυτοκρατορία να εργαστούν ή να μορφωθούν όπως θα ήθελαν**. Και ακόμα έπαιρναν από τους απλούς ανθρώπους **πολλά χρήματα, βάζοντάς τους βαριά φορολογία**.

Τα χρόνια περνούσαν και **η ζωή των ανθρώπων δεν ήταν εύκολη...**

Μετά από πάρα πολλά χρόνια, κάποιοι Έλληνες που ζούσαν κοντά στον ποταμό Δούναβη και σε άλλες περιοχές μακριά από τον ελληνικό χώρο, αποφάσισαν να **κάνουν επανάσταση και να αντιδράσουν** σε όσα έκανε η οθωμανική αυτοκρατορία. Οι Οθωμανοί τους **σταμάτησαν, αλλά όχι όλους...** Κάποιοι επαναστάτες, που είχαν φτάσει στην **Πελοπόννησο και τη Στερεά, συνέχισαν τον αγώνα τους**.

Έτσι, σχεδόν **400** χρόνια μετά από την εποχή που δημιουργήθηκε η οθωμανική αυτοκρατορία, λίγοι Έλληνες ξεκίνησαν εναντίον της έναν πόλεμο.

Έκαναν **επανάσταση** για να κερδίσουν την ανεξαρτησία τους, δηλαδή να ελευθερωθούν και να έχουν το δικό τους κράτος.

Πολέμησαν γενναία για εννιά χρόνια σχεδόν. Τους βοήθησαν και οι σύμμαχοί τους: η Αγγλία, η Γαλλία και η Ρωσία.

Κι έτσι το **1830** κατάφεραν να ελευθερώσουν την Πελοπόννησο και τη Στερεά Ελλάδα μαζί με μερικά νησιά και να φτιάξουν το ελληνικό κράτος.

Τα επόμενα χρόνια σιγά σιγά το ελληνικό κράτος κατάφερε να μεγαλώσει και να απελευθερώσει κι άλλα μέρη, μέχρι που τελικά έγινε το κράτος που ξέρουμε σήμερα, η Ελλάδα.

Σε αυτήν την επανάσταση λοιπόν **αγωνίστηκαν πολλοί άντρες και πολλές γυναίκες**. Με θυσίες και με γενναίες πράξεις πέτυχαν αυτό που ήθελαν. Και αξίζει να μάθουμε την ιστορία τους.

Η επανάσταση στις ελληνικές περιοχές ξεκίνησε το 1821. Και για αυτό φέτος τιμούμε τα 200 χρόνια από αυτό το σημαντικό γεγονός!

Παραδείγματα από αρχεία παιχνιδιών (17 παιχνίδια)

ΠΑΡΑΤΗΡΩ ΚΑΙ ΒΡΙΣΚΩ!

1

2 **ΠΑΡΑΤΗΡΟΥΜΕ ΠΡΟΣΕΧΤΙΚΑ ΤΗΝ ΕΙΚΟΝΑ!**

3 **ΜΠΟΡΕΣ ΝΑ ΒΡΕΙΣ ΠΟΙΟ ΛΕΙΠΕΙ;**

4 **ΤΩΡΑ, ΑΥΤΗ ΤΗ ΦΟΡΑ ΠΟΙΟ ΛΕΙΠΕΙ;**

5 **ΒΡΙΣΚΟΥΜΕ ΠΟΙΟ ΛΕΙΠΕΙ ΣΕ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΕΙΚΟΝΑ...**

6 **ΑΔΙΠΟΝ... ΠΟΙΟ ΛΕΙΠΕΙ ΕΔΩ;**

7 **ΤΩΡΑ... ΠΟΙΟ ΛΕΙΠΕΙ;**

8 **ΜΠΟΡΕΣ ΝΑ ΒΡΕΙΣ ΠΟΙΟ ΛΕΙΠΕΙ ΕΔΩ;**

4eProject

ΠΑΡΑΤΗΡΩ ΚΑΙ ΒΡΙΣΚΩ!

1

2 **ΠΑΡΑΤΗΡΟΥΜΕ ΠΡΟΣΕΧΤΙΚΑ ΤΗΝ ΕΙΚΟΝΑ!**

3 **ΜΠΟΡΕΣ ΝΑ ΒΡΕΙΣ ΠΟΙΟ ΛΕΙΠΕΙ;**

4 **ΜΠΟΡΕΣ ΝΑ ΒΡΕΙΣ ΠΟΙΟ ΛΕΙΠΕΙ;**

5 **ΜΠΟΡΕΣ ΝΑ ΒΡΕΙΣ ΠΟΙΟ ΛΕΙΠΕΙ;**

6 **ΜΠΟΡΕΣ ΝΑ ΒΡΕΙΣ ΠΟΙΟ ΛΕΙΠΕΙ;**

7 **ΜΠΟΡΕΣ ΝΑ ΒΡΕΙΣ ΠΟΙΟ ΛΕΙΠΕΙ;**

8 **ΜΠΟΡΕΣ ΝΑ ΒΡΕΙΣ ΠΟΙΟ ΛΕΙΠΕΙ;**

4eProject

Home Explore Create Search... Sign up Sign in

4eProject > ... > 1821α

Play As Share

4eProject > ... > Η πυρπόληση της τουρκικής φρεγάτας (12)

Play As Share

4eProject > ... > Η πυρπόληση της τουρκικής φρεγάτας (12)

Play As Share

Αρχεία πρόσθετων πληροφοριών

Οι παραδοσιακές ενδυμασίες της Ελλάδας

Οι παραδοσιακές ενδυμασίες της Ελλάδας είναι πολλές και ποικίλες από περιοχή σε περιοχή. Το κάθε χωριό έχει την δική του φορεσιά. Συνήθως υπάρχουν δύο είδη, το καθημερινό το οποίο το φορούν από τη διάρκεια των εργασιών τους και η επίσημη ενδυμασία ή γιορτινή ήρω, αναφέρονται στα εθνικά φεστιβάλ σε χορούς και σε μουσικές εκδηλώσεις κατά τη διάρκεια της ζωής τους. Η εκλεπτυσμένη ποικιλία των ενδυμασιών, οι προσιτές και σημαντικές διακρίσεις των μαζικών ειδών και η σταθερότητα με κεντρικά διακριτικά και στοιχεία ταυριστικά ορίων διακρίνονται με βεβαιότητα και παραμένουν αναλλοίωτα την κάθε φορεσιά. Όσο διαφέρουν τα ενδυματικά είδη διαφέρουν και τα υλικά που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή τους, υφάσματα και υφάσματα που είναι ανθεκτικά στην πάχνη της παραδοχής. Τα υλικά είναι φυσικά, το φάρμακο με κομμάτια υφάσματα, ώστε να διατηρούνται υγιεινά και ανθεκτικά στα χρόνια. Τα υλικά είναι φυσικά, όπως η μαλλιανή, η λινόβλη, η παπύρου και η βελούδινη. Στις μέρες μας, οι φορεσιές που διακρίνονται από την υπαρκτή αξία και αντοχή στην παραδοχή τους, διακρίνονται από την ποιότητα και αντοχή στην παραδοχή τους. Διακρίνονται από την ποιότητα και αντοχή στην παραδοχή τους.

Εικόνα 1: Ενδυμασίες διαφόρων νησιών της Ρόδου (1783-1800).

Ενδυμασία Αρμένιασας από την Αθήνα

Στην φορεσιά υπάρχουν πολλά στοιχεία της βυζαντινής παράδοσης, ιδιαίτερα (βλ. φωτο) τα δέντρα στη μετωπική κομμάτι, στα πόδια και βελούδινα στην κομμάτι στην κομμάτι της χροιάς χροιάς. Τα υλικά της φορεσιάς είναι: το μεταξινό κεντητό ποικίλων, η χρυσόβελουδο μεταξινό (βλ. φωτο) με τις γαλάζιες φούντες. Το μεταξινό χρυσόβελουδο κομμάτι, τον χρυσόβελουδο χρυσόβελουδο, σταθερό σε όλα τα κομμάτια με κομμάτι. Στο κομμάτι υπάρχουν η μεταξινό μαλλιό, στη μέση η κεντητή χρυσόβελουδο (βλ. φωτο) με τα μακριά χρυσά κομμάτια και τα κεντητά βελούδινα ποικίλων κεντητών με χρυσόβελουδο και μαλλιό.

Ενδυμασία του Αρμενίου Γενικού από τη Δράμα

Παραδοσιακή ενδυμασία αρμένιασας της επαρχιακής παραδοχής του 1825. Διακρίνεται από φάρμα γαλάζιων μεταξινό (βλ. φωτο) βελούδινα, ολόκληρο ποικίλων και τα δύο κομμάτια γαλάζιων μεταξινό με μεταξινό κομμάτι. Στη μέση υπάρχουν η μεταξινό μαλλιό και τα ποικίλων χρυσά κομμάτια. Τα κεντητά φάρμα με την κεντητή φούντα, τα μεταξινό μαλλιό, στη μέση και τα ποικίλων κεντητά με βελούδινα, αναλλοίωτα κομμάτια της φορεσιάς.

- 5. Ο ΤΙΠΙ ΓΕΡΑ ΜΕΓΑΛΟΥ ΤΑΧΤΗΣ
- 7. ΑΚΡΑ ΤΟΥ ΤΑΦΟΥ ΣΙΩΠΗ.mp3
- 8. ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ.mp3
- 9-10. ΤΟ ΧΑΡΑΜΑ ΕΠΗΡΑ..mp3
- 11. Ο ΘΟΥΡΙΟΣ ΤΟΥ ΡΗΓΑ.mp3
- 12. ΜΑ ΤΑΝ ΤΟ 21.mp3
- 13. ΕΙΣΑΙ ΤΟ ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ.mp3
- 14. Η ΘΕΛΗΣΗ ΜΟΥ ΒΡΑΧΟΣ.mp3
- 15. Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΖΑΛΟΓΓΟΥ.mp3
- 16. ΜΑΝΑ ΜΟΥ ΤΑ ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΑ.mp3
- 17. ΚΛΕΦΤΙΚΗ ΖΩΗ.mp3
- 18. ΣΑΡΑΝΤΑ ΠΑΛΙΚΑΡΙΑ.mp3
- 19. ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΙΝΑΣ.mp3
- 20. ΟΛΗ Η ΔΟΞΑ ΟΛΗ Η ΧΑΡΗ.mp3
- 21. ΕΞΟΔΟΣ - ΔΡΟΜΟ ΝΑ ΣΚΙΣΟΥΝ ΤΑ ΣΠΑ...
- 22. ΒΑΣΤΑΤΕ ΤΟΥΡΚΟΙ Τ' ΑΛΟΓΑ.mp3
- 23. Ο ΓΕΡΟΣ ΤΟΥ ΜΟΡΙΑ.mp3
- 24. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ.mp3
- 26. Ο ΓΕΡΟ ΔΗΜΟΣ.mp3
- 27. ΛΕΥΤΕΡΙΑ.mp3
- 28. ΟΙ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΑΙΟΙ.mp3
- 29. ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΜΠΟΤΣΑΡΗ.mp3
- 33. ΤΟΥ ΚΙΤΣΟΥ Η ΜΑΝΑ.mp3

Ενδυμασία της Κωνσταντίας Μουσουλίας από την Ήφαι

Παραδοσιακή ενδυμασία αρμένιασας της επαρχιακής παραδοχής του 1825. Διακρίνεται από φάρμα γαλάζιων μεταξινό (βλ. φωτο) βελούδινα, ολόκληρο ποικίλων και τα δύο κομμάτια γαλάζιων μεταξινό με μεταξινό κομμάτι. Στη μέση υπάρχουν η μεταξινό μαλλιό και τα ποικίλων χρυσά κομμάτια. Τα κεντητά φάρμα με την κεντητή φούντα, τα μεταξινό μαλλιό, στη μέση και τα ποικίλων κεντητά με βελούδινα, αναλλοίωτα κομμάτια της φορεσιάς.

Ενδυμασία από το Αιόλιος

Παραδοσιακή ενδυμασία αρμένιασας της επαρχιακής παραδοχής του 1825. Διακρίνεται από φάρμα γαλάζιων μεταξινό (βλ. φωτο) βελούδινα, ολόκληρο ποικίλων και τα δύο κομμάτια γαλάζιων μεταξινό με μεταξινό κομμάτι. Στη μέση υπάρχουν η μεταξινό μαλλιό και τα ποικίλων χρυσά κομμάτια. Τα κεντητά φάρμα με την κεντητή φούντα, τα μεταξινό μαλλιό, στη μέση και τα ποικίλων κεντητά με βελούδινα, αναλλοίωτα κομμάτια της φορεσιάς.

1. Περήφανοι όλοι
Παροικιακό δημοτικό
Ήταν μαζεύουν όλοι μια βραδιά
και στο τόξο έκαγε η φωτιά
μες τα μάτια τους φωνάζαν καθαρά
πως η αυτοί τα χρόνια ήταν σκληρά.

Περήφανοι όλοι με γενναία καρδιά
πολεμούσαν για τη λευτεριά.

Όλοι τους καπεταναίοι κι αργαίοι
ήταν κλέφτες και αρματολοί
ποτέ τους δεν σκεφτόταν φόβος ή θα
πει
και το βόλι ας έπεφε βροχή.

Περήφανοι όλοι με γενναία καρδιά
πολεμούσαν για τη λευτεριά
και πόρα μιλούσαν πάλι για τα παλιά
καθισμένοι γύρω απ' τη φωτιά.

Πάνω που μιλούσαν για παλικαριές
κι είχαν δυναμώσει οι φωνές,
θυμήθηκαν τα αδέρφια τους που
χάθηκαν
πολεμώντας και κινδύησαν.

Περήφανοι όλοι με γενναία καρδιά
πολεμούσαν για τη λευτεριά

Γι αυτό πολεμίσαν και φτιάξαν
παιδιά
για να ζήσουν μες τη λευτεριά.

Και βγήκαν λεβέντες με γενναία
καρδιά
σαν τους πατεράδες τους κι αυτά
και πάνω σ' αυτή τη σκέψη ήσαν
κοιμήθηκαν για παντοιά.

2. Τομπίκος
Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις, Ποίηση: Νίκος
Γκάτσος.
Στα κακοτρόχαλα τα βουνά
με το σουβάρι και το ζουρνά
πάνω στην πέτρα την αγιασμένη
χορεύουν τώρα τρεις αντρειωμένοι.
Ο Νικηφόρος κι ο Διγενής

3. Ο ήλιος έφασεψε
Μουσική: Χρήστος Λέντης, Στίχοι: Γιάννης
Μακρογιάννης
Ερμηνεία: Μίκης Θεοδωράκης (από το CD
«Παραδοσιακός», 1976)
Αλλη ερμηνεία: Χρήστος Λέντης, Χορωδία (από
το CD «Καντάτα κλεφτάρων», 1989)
Ο ήλιος έφασεψε Έλληνα, τον ήλιο
βασιλέα και το φεγγάρι εχθρό,
κι ο καθαρός Άλγερινός
που πάει κοντά την Πούλια,
τα τέσσερα κομμάτια πιασαν
και κρηφοκομμέντησαν.

Γυρίσε ο ήλιος και τους λέει,
γυρίσε και τους κρανίε:
«έφες όποι βασιλέα
πίσω από μια ραπούλια,
ακ'α γυναίκα κλέματα
κι αντρών τα μουσουλιά,
γι' αυτά τα φρωκά κομμάτια
και μες στο αίμα το πολύ
είν' όλα βουτηγμένα.
Για την Πατρίδα πήγαν
στον Άδη τα καρμένα».

4. Όλα τα έθνη πολεμούν
Μουσική: Χρήστος Λέντης, Ποίηση: Ρίχης
Φραγκός
Όλα τα έθνη πολεμούν
και στους τυράντους τους ομοίου,
εκδίεση γυριεύουν

Κι ούλα στον ήλιο δείχνοντας τα
πλούτια της πλημής τους
Τρέχουν εδώ,τρέχουν εκεί και κάνουν
σαν αρθόνα
Εξ' αναβρύζει κι η ζωή σ'ή σ'ουρανό
σε κύμα
Αλλά στις Άλμους το νερό,π'ανήλιο
'ναι κι άστρο

και του εξολοθρεύουν.
Και τρέχουν για την δόξα
με χαρά στη φωτιά!

Ετσι κι εμείς, οι αδελφοί,
να σκεφθώμε με ορμή,
εκδίεση δητούντες,
τυράντους απολύοντες,
για την Ελευθερία,
με χαρά, βρε παιδιά!

Ός πότ' εμείς υπομονή,
και να τη βγάθουμε φωνή;
σα να 'μαστε δεμένοι,
ζοίμε τυραννομένοι,
και καταφροντημένοι,
στη φωτιά, βρε παιδιά!

Όλα τα έθνη το θυρούν
και πάλι εχθρός το απορούν,
πως τέτοια παλικάρια,
που 'να σαν τα λιοντάρια
να ζουν στην τυραννία
στη φωτιά, βρε παιδιά!

Λοιπόν, ντάεστε για μια,
την τυραννία κι σκληριά!
Παράδειγμα μας είναι
των προπατέρων μνήμη
καθώς εκείνοι ζούσαν
στη φωτιά, βρε παιδιά.

Τα παλικάρια τα καλά
ποτέ δε στέκουν σφαλιατά
αλλά με την ανδρεία
τυνούν την τυραννία
και ζουν μ' ελευθερία
στο νουσινά βρε παιδιά.

Αυτούς που βλέπετε αντιμέτωποι
Είναι κονιάρηδες χοντροί
κι εκεί βρε παλικάρια
επίστε σαν τα λιοντάρια
χτυπάτε τους τυράντους.
Με χαρά στη φωτιά!

**5. Γισουλ μπαζέ (ένα παλικάρι 20
χρονών)**
Μουσική Στίχοι: Παραδοσιακό
Ένα παλικάρι είκοσι χρονών
τ' άρματα του δώσαν' για τον πόλεμο.
Πόλεμο δεν βρήκε πίσω γύρισε
στα μιά του δρόμου νεροβίφιασε.
Έσκυψε να πει νερό στο Γισουλ
Μπαζέ
κι εκεί μία σφαίρα τότε λάβωσε.
Σύρε πες στην μίνα μ' την
μπαμπούρια
και στην αδερφή μου την καλόγρια

Θέλει ας βάλει μίσηρα θέλει ας
παντρευτεί
κι εκεί μία σφαίρα τότε λάβωσε.
Μένε με σκοτώσανε στο Γισουλ Μπαζέ.

6. Μητέρα μεγαλόψυχη
Μουσική: Γιάννης Μαρκόπουλος, Ποίηση:
Λιανίτσας, Σαλιάρης,
Μητέρα, μεγαλόψυχη στον πόννο και
στη δόξα
κι αν στο κρηφό μητέρι σου πάντα
τα παιδιά σου
με λογισμό και με ή όνειρο, τι χάρη
έχουν τα μάτια,
τα μάτια τούτα να σε ιδούν μες το
πανίμου δόξου,
που εδάφου σου τριγύρισε τ' ασάνατα
ποδάρια.
Καίτα, με φύλλα της Ασημάρας, με
φύλλα των Βαϊών!
Το θεικό σου πάτημα δεν άκουσα, δεν
είδα,
απάραξη σαν ουρανό μ' όλα τα κάλλη
πύρι.
που μέρη τόσα φαίνονται και μέρη
'ναι κρυμμένα.
Αλλά, Θεέ, δεν ημπορώ ν' ακούσω τη
φωνή σου
κι ευχός εγώ του Ελληνικού κόσμου
να τη παύσω;
Δόξα χ' η μαϊρά πετρα του και το
ζερό χαρτάρι.

7. Άκρα του τάφου σιωπή
Μουσική: Γιάννης Μαρκόπουλος, Ποίηση:
Λιανίτσας, Σαλιάρης,
Άκρα του τάφου σιωπή στον κάμπο
βασιλεύει.
Λαλεί πουλί, παρην αστυρί κι η μίνα
το τήκευε.
Τα μάτια η πεύνα εμάρωσε στα μάτια
η μίνα μινέ.

Κι ούλα στον ήλιο δείχνοντας τα
πλούτια της πλημής τους
Τρέχουν εδώ,τρέχουν εκεί και κάνουν
σαν αρθόνα
Εξ' αναβρύζει κι η ζωή σ'ή σ'ουρανό
σε κύμα
Αλλά στις Άλμους το νερό,π'ανήλιο
'ναι κι άστρο

αργά το τούφεκι
σπώνει και λέει:
«Σε τούτο το χέρι τι κάνεις εσύ;
Ο εχθρός μου το έβρε πως μου 'σαι
βαρύ»

Της μίνας ώ λαύρα,
τα τέκνα τριγύρου
Αμείρμον όντας τ' άρπη το στόμα
σφιρίζει, περνώντας στο Μάρου το
χώμα.
Διαβρίνει κ' αγάλι εσπώνει' εκεί,
που εβρίγ' η μεγάλη του Μάρου
ψυχή.

Προβρίνει και κ'ράζει
τα έθνη ακασιμένα.

1821-2021

Πώς «μεγάλωσε» το ελληνικό κράτος;

1830 Πρωτόκολλο του Λονδίνου ή της ανεξαρτησίας: Το Ελληνικό κράτος γίνεται ανεξάρτητο με μειωμένα όμως σύνορα που καθορίζονται στη γραμμή Αχελώου-Σπερχειού. Περιλαμβάνει δηλαδή την Πελοπόννησο, την Στερεά Ελλάδα χωρίς την Ακαρνανία, τις Κυκλάδες, την Εύβοια και την Σκύρο.

1832 Συνθήκη του Λονδίνου: Τα σύνορα καθορίζονται στη γραμμή Αμβρακικού-Παγασητικού. Περιλαμβάνονται δηλαδή η Πελοπόννησος, ολόκληρη η Στερεά Ελλάδα, οι Κυκλάδες, η Εύβοια και οι Βόρειες Σποράδες με την Σκύρο.

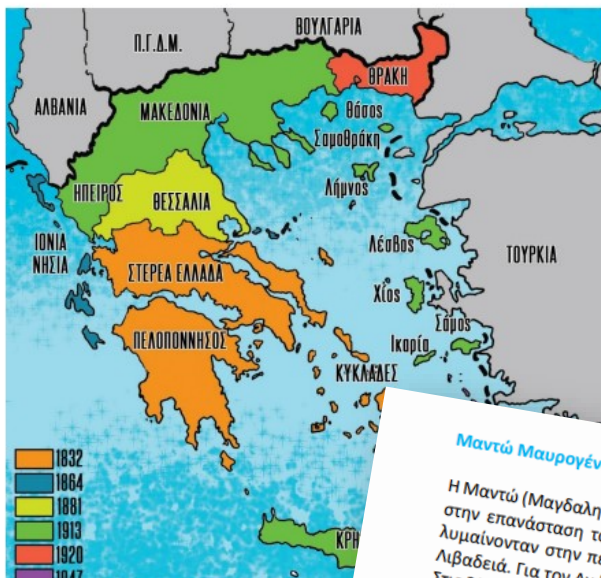
1864 Η Μεγάλη Βρετανία παραχωρεί τα Επτάνησα στην Ελλάδα

1881 Βάσει των αποφάσεων του Συνεδρίου του Βερολίνου του 1878, η Θεσσαλία και η Άρτα ενσωματώνονται στο ελληνικό κράτος.

1913 Συνθήκη Βουκουρεστίου: η Ελλάδα παίρνει την Ήπειρο και τη Μακεδονία και τα νησιά του βορειοανατολικού Αιγαίου. Η Κρήτη ενώνεται με την Ελλάδα.

1920 Ενσωμάτωση της Θράκης

1947 Ενσωμάτωση των Δωδεκανήσων

Μαντώ Μαυρογένους

Η Μαντώ (Μαγδαληνή) Μαυρογένους, γεννημένη στην Τεργέστη το 1796, ήταν Ελληνίδα αγωνίστρια στην επανάσταση του 1821. Με δικά της έξοδα, εξόπλισε πλοία και καταδίωξε Αλγερινούς που λυμαινόταν στην περιοχή των Κυκλάδων. Έπειτα πολέμησε στη Κάρυστο, στη Φθιώτιδα και στη Λιβαδειά. Για τον Αγώνα της Ανεξαρτησίας της Ελλάδας διέθεσε όλη της την περιουσία. Στις 22 Οκτωβρίου του 1822, υπό την ηγεσία της οι Μυκονιάτες απωθούν τους Τούρκους. Εφοδίασε και εξόπλισε 150 άνδρες για την εκστρατεία στην Πελοπόννησο. Έστειλε επίσης οικονομική βοήθεια στο Σάμο όταν απειλήθηκε από τους Τούρκους. Όταν ο πόλεμος τελείωσε, ως τιμή ο Ιωάννης Καποδίστριας της απένειμε το αξίωμα του Επίτιμου Αντιστράτηγου και της παραχώρησε κεντρικό σπίτι στο Ναύπλιο.

Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα

Η Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα, το πραγματικό της επίθετο Πινότση, γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1771, με καταγωγή από την Ύδρα. Ήταν μία σπουδαία Ελληνίδα και ηρωίδα της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Μετά το θάνατό της έλαβε από την πολιτεία της Ελλάδας το αξίωμα της Υποναύαρχου. Παντρεύτηκε δύο φορές και οι δύο σύζυγοί της σκοτώθηκαν από Αλγερινούς πειρατές, αφήνοντας της τεράστια περιουσία, την οποία ξόδεψε ολόκληρη για την αγορά караβιών και εξοπλισμού για την Ελληνική Επανάσταση. Με καλή διαχείριση και εμπορική δραστηριότητα κατάφερε να αυξήσει στην περιουσία της. Η Μπουμπουλίνα στην αρχή έγινε συνέταμος σε πλοία, έπειτα κατασκεύασε 3 δικά της. Ένα από αυτά το ονόμασε Αγαμέμνονα. Ήταν μήκους 48 πήχων και ήταν εξοπλισμένο με 18 κανόνια. Με αυτό πήρε μέρος στην Ελληνική Επανάσταση. Με την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης η Μπουμπουλίνα είχε ήδη τον δικό της στρατό από Σπετσιώτες εξοπλισμένους και αρματωμένους τους οποίους αποκαλούσε «Γενναία μου παλικάρια». Συντηρούσε και πλήρωνε για τον στρατό μόνη της, όπως έκανε για τα πλοία της και τα πληρώματά της.

Ανδρέας Μιαούλης

Ο Ανδρέας Μιαούλης, Βώκος το πραγματικό του επίθετο, γεννήθηκε στην Ύδρα το 1768. Ήταν Έλληνας караβοκύρης, πολιτικός και ναύαρχος, διαδραμάτισε πρωταγωνιστικό ρόλο στα γεγονότα της Επανάστασης του 1821. Ασχολούμενος με την ναυτιλία απέκτησε σημαντική περιουσία. Κατά την διάρκεια της Ελληνικής Επανάστασης ανέλαβε την αρχηγία του στόλου της Ύδρας και έπειτα του στόλου της Ελλάδας συμμετέχοντας με επιτυχία σε πολλές ναυμαχίες. Με τον Ανδρέα Μιαούλη αρχηγό του στόλου, οι Έλληνες αγωνιστές πέτυχαν αξιόλογες νίκες στις ναυμαχίες των Πατρών, των Σπετσών, της Σάμου, του Γέροντα, της Μεθώνης και του Κάβου Μπαμπιά. Επίσης κατάφερε με επιτυχία τον ανεφοδιασμό της πόλης του Μεσολογγίου κατά την διάρκεια της πολιορκίας της. Ο Ανδρέας Μιαούλης απεβίωσε στον Πειραιά και ενταφιάστηκε στην σημερινή Ακτή Μιαούλη.

Παραδείγματα από φύλλα εργασίας

Φύλλο εργασίας, 1821-2021

Ας διασκεδάσουμε την Παναγροβλαμιά και ας τις δώσουμε ένα όνομα!

Φύλλο εργασίας, 1821-2021

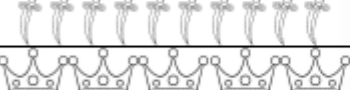

Ας βάλουμε όνομα τη φρόνη και ας προστάξουμε να την αναγγέλλουμε. Έτσι θα μπορούμε να εμπνευστούμε από αυτήν και να διασκεδάσουμε!

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Ή ΘΑΝΑΤΟΣ

Φύλλο εργασίας, 1821-2021

Ας μετρήσουμε και ας εκκλιθούμε όλα αντίστοιχα μαζί, λέει ο αριθμός!

4	
6	
3	
8	
5	

Φύλλο εργασίας, 1821-2021

Τυπώνουμε δύο φορές τις εικόνες, τις κολλάμε σε χοντρό χαρτί και γράφουμε τα ονόματά τους!

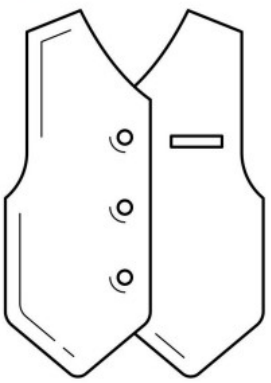
ΠΑΧΝΙΔΙ ΜΝΗΜΗΣ

ΦΟΥΣΤΑΝΣΛΑ 	ΦΕΣΙ 	ΚΑΡΙΟΦΙΛΙ
ΓΙΛΕΚΟ 	ΠΟΔΙΑ 	ΤΣΑΡΟΥΧΙ
ΜΑΝΤΗΛΙ 	ΑΓΟΡΪ 	ΚΟΡΙΤΣΪ

Φύλλο εργασίας, 1821-2021

ΠΑΤΡΟΝ ΓΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

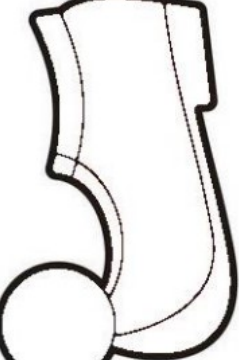
Κάρτα ή Κρεμαστό. Σχεδιάζουμε σε τετρά το σχήμα του γιλέκου. Έπειτα κόβουμε προσεκτικά. Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε κομμάτι ή παν-παν για να αναπαραστήσουμε τα κουμπιά και στην θέση της τσέπης, μπορούμε να κολλήσουμε ένα βελούδι χάρτι. Στις άκρες γίνουμε γύρω στο γιλέκο μπορούμε να σπείρουμε διάφορα διακοσμητικά, λουλούδια, σχήματα κ.α. Στην πίσω πλευρά κολλάμε μία κορδέλα ώστε να μπορούμε να το κρεμάσουμε. Εάν επιλέξουμε να κάνουμε το γιλέκο κάρτα, ας αποτυπώσουμε το πατρόν σε ένα χαρτί.

Φύλλο εργασίας, 1821-2021

ΠΑΤΡΟΝ ΓΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

Κάρτα ή Φύλο. Αποτυπώνουμε το τσαρούχι σε σκληρό χαρτί και το κόβουμε. Κόβουμε λωρίδες κόνια και ματσο γυφτό χάρτι και τις κολλούμε σε μπηλάς. Κολλάμε το ματσο χάρτι γύρω και στην φούσα, ενώ το κόνια στην μέση του τσαρούχου. Εάν θέλουμε να γίνει κάρτα μπορούμε όταν το αποτυπώσουμε στο χαρτί να το διακοσμήσουμε άλλη μία φορά, ενώνοντας την πίσω πλευρά του τσαρούχου χωρίς να την κόβουμε. Εάν θέλουμε να γίνει φύλο μπορούμε να κολλήσουμε πάνω στην φούσα μερικές εσραμίδες.

Φύλλο εργασίας, 1821-2021

ΠΑΤΡ

Τυπώνουμε, κόβουμε και παίζουμε! Ας ενώσουμε τα κομμάτια του παζλ για να σχηματίσουμε τον ταλού μέσα στην ελληνική σημαία.

Παραδείγματα από το εγχειρίδιο

4eproject

Με αφορμή τις εικόνες σκεφτόμαστε...

(οι εικόνες δίνουν σε ξεχωριστό αρχείο είτε για εκτύπωση είτε για προβολή)

1. Τι σημαίνει επανάσταση;

Επανάσταση

Επανάσταση είναι η συλλογική εξέγερση εναντίον του παρόντος καθεστώτος, εξαιτίας κοινωνικών, πολιτικών και θρησκευτικών παραγόντων.

Ελληνική Επανάσταση του 1821

Οι υποδουλωμένοι Έλληνες εναντιώθηκαν στην τουρκική κυριαρχία αναζητώντας την ελευθερία τους. Ύστερα από 9 χρόνια αγώνα κατάφεραν να ιδρύσουν το Ελληνικό κράτος, το οποίο για πολλά χρόνια ήταν στην κατοχή άλλων λαών.

3

4eproject

Άξονες Συζήτησης

1. Παρατήρηση εικόνας
2. Εποχή
3. Ρούχα
4. Κατάσταση

Προτεινόμενες Ερωτήσεις

- Τι είναι η επανάσταση;
- Πώς φαντάζεσαι την επανάσταση;
- Ποιος μπορεί να βοηθήσει σε μία επανάσταση;
- Ποιοι πιστεύεις πως συμμετείχαν περισσότερο στην επανάσταση εκείνα τα χρόνια;
- Πώς βοηθούσαν οι γυναίκες στην επανάσταση;
- Τι έκαναν οι άντρες στην επανάσταση;
- Τα παιδιά πιστεύεις πως είχαν σημαντικό ρόλο στην επανάσταση;
- Τι πιστεύεις πως ένοιωσε ο κόσμος κατά την διάρκεια της επανάστασης;
- Ποια πιστεύεις πως είναι τα συναισθήματα των ανθρώπων στους πίνακες ζωγραφικής;
- Εσύ τι θα έκανες εάν βρισκόσουν εκεί;
- Θα ήθελες να ζεις εκείνα τα χρόνια;
- Τι νομίζεις πως νιώθει το παιδί στην Εικόνα 1 (μπροστά δεξιά);
- Πως αισθάνονται τα παιδιά στην Εικόνα 5 (μπροστά αριστερά);

4

4eproject

Λεξιλόγιο

Ελληνική Επανάσταση

Η Επανάσταση του 1821
Ελευθερία ή Θάνατος
Οθωμανικός ζυγός
Τουρκική σκλαβιά
Παραδοσιακή φορεσιά
Όπλο
Τουφέκι
Καριοφίλι
Τσολιές
Φέσι
Γιλέκο
Φουστάνελα
Τσαρούχια
Ποδιά
Μαντίλι για τα μαλλιά

Ονόματα ηρώων

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης
Γεώργιος Καραϊσκάκης
Αθανάσιος Διάκος
Μάρκος Μπότσαρης
Οδυσσέας Ανδρούτσος
Μαντώ Μαυρογένους
Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα
Ανδρέας Μιαούλης
Κωνσταντίνος Κανάρης
Παπαφλέσσας
Πετρόμπεης Μαυρομαχάλης
Νικήτας Σταματόπουλος ή Νικηταράς

Ονόματα περιοχών

Αλαμάνοι
Βαλτέτσι
Δερβενάκια
Δολιανά
Κούγκι (Ναός Αγίας Παρασκευής)
Μανιάκι
Μονή Αρκαδίου
Σουλι
Σπέτσες
Τρπολιτσά
Χάνι της Γραβιάς
Χίος
Ψαρά

4eproject

Ανάλυση Πινάκων

Εικόνα 1: Ο όρκος του Λόρδου Βύρωνα στο Μεσολόγγι, του Λουδοβίκο Ιππιρίνι.

Τα πρόσωπα του πίνακα έχουν τοποθετηθεί θεατρικά, δεν εκφράζεται δραματικότητα αλλά διαχεύεται αφέλεια και καθησυχαστική στάση απέναντι στο γεγονός που διαδραματίζεται. Ο Λόρδος Μπάρον, το πλήθος που τον υποδέχεται, οι αρχές, ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ο επίσκοπος και οι ιερωμένοι. Ο Μπάρον φορώντας γαλανόλευκα σπώνεται το αριστερό χέρι για να ορκιστεί κρατώντας στο δεξί χέρι το σπαθί του. Δίπλα του κυματίζει το λάβαρο του Μαυροκορδάτου δεσπόζει το κόκκινο χρώμα, σύμβολο του δυναμισμού, του πάθους, της έντασης της αποφασιστικότητας. Έμφαση δίνεται και στο χρυσό, μέσο του οποίου τονίζεται η δόξα και η επιβλητικότητα του ήρωα. Στο βάθος του πίνακα στην αριστερή πλευρά, απεικονίζεται ο επίσκοπος μαζί με ιερωμένους. Η διαδικασία διαδραματίζεται στην ύπαιθρο, οι εικονιζόμενοι αποδίδονται σε άκαμπτες μορφές. Γενικά τα χρώματα του πίνακα είναι ζεστά και γήινα, σημαντικοί στοιχεία των ενδυμασιών. Το χρυσό χρώμα στο βάθος του ορίζοντα, προμηνύει και παραπέμπει στη δόξα που επρόκειτο να αποκτήσει στα επόμενα χρόνια.

Εικόνα 2: Ο Δημήτριος Υψηλάντης υπερασπίζεται το Άργος, 12-23 Ιουλίου 1822, του Peter von Hess.

Στον πίνακα κυριαρχεί το λευκό χρώμα, οι φουστάνελες των αγωνιστών τραβούν το βλέμμα του θεατή. Στην κάτω δεξιά πλευρά του πίνακα, βλέπουμε έναν αγωνιστή λαβωμένο να έχει γείρει στο έδαφος, ενώ ένας άλλος αγωνιστής των βοθβό. Το κόκκινο γιλέκο του τραυματισμένου, μας παραπέμπει στην κατάληξη του αγωνιστή, δείχνοντας το πάθος, την αγάπη και ένταση για τη μάχη. Οι άλλοι δύο αγωνιστές με γαλάζιο και μπλε γιλέκο ντυμένοι στα γαλανόλευκα συνεχίζουν το αγώνα. Ορθός με πράσινη στρατιωτική στολή και χρυσά διακριτικά στέκει ο Δημήτριος Υψηλάντης κρατώντας στο αριστερό χέρι το λάβαρο ενώ με το δεξί χέρι πιάνει το όπλο. Το βλέμμα του στραμμένο στον εχθρό, μας δείχνει να καταλάβουμε το μεγάλο πλήθος των τούρκων. Στο βάθος του πίνακα κυριαρχούν τα ψυχρά χρώματα, μπλε – γκρι, βλέπουμε ανθρώπους με τα σπασιά σηκωμένα να πολεμούν, από τη μάχη ξεπροβάλλει σκηνή που κάνει δυσνόητο το τοπίο, υπονοώντας τις δυσκολίες.